

Criteria en vragenlijst themacertificaat Milieu en natuur

Primair onderwijs

Ter voorbereiding op uw aanvraag vindt u in dit document de criteria en vragenlijst voor het themacertificaat Milieu en natuur. Onder Milieu wordt het buiten en binnenmilieu van de school verstaan.

De vragenlijst is gebaseerd op de gestelde criteria. Daarnaast zijn er vragen opgenomen die de beoordelaar een completer beeld geven op het 'wat' en 'hoe' op een school. Dit zijn beeldvragen. Bij het eindoordeel kijkt de beoordelaar naar het totale plaatje dat uit de aanvraag naar voren komt.

Om het themacertificaat aan te vragen, vult u de vragenlijst in via een online aanvraagstelsel op www.mijngezondeschool.nl. In de vragenlijst wordt onder 'ouders' ook 'verzorgers of iemand uit de directe omgeving van de leerling' verstaan.

Vul de vragenlijst zorgvuldig in en maak ruim gebruik van de mogelijkheid om een toelichting te geven zodat het voor de beoordelaar duidelijk is hoe de school het thema Milieu en natuur heeft vorm gegeven.

Handig om bij de hand te hebben:

- Schoolgids of Schoolbeleidsplan
- Hitteprotocol
- Onderhoudscontract mechanische installatie (indien aanwezig)
- Risico-inventarisatie van de school inclusief de [asbestinventarisatie](#)
- [Binnenmilieuscan Basisscholen](#) en/of rapport Frisse School

Criteria themacertificaat Milieu en natuur

Primair onderwijs

Educatie

- A. De school maakt in het lesprogramma gebruik van (aanvullende) activiteiten die gericht zijn op binnenmilieu, natuur en het milieubewustzijn. Er zijn geen erkende activiteiten behorende bij dit themacertificaat.
- B. De school besteedt in de lessen structureel aandacht aan binnenmilieu, natuur en milieubewustzijn.
- C. De onderwijsactiviteiten op het gebied van Milieu en natuur zijn vastgelegd in een schoolbeleidsplan.
- D. De school biedt docenten bij- of nascholing rond binnenmilieu, natuur en milieubewustzijn.

Signaleren van een Gezonde Schoolomgeving (Binnenmilieu)

- A. De school meet en registreert tenminste 1 x per jaar (winterperiode) in alle gebruikte lokalen gedurende een schoolweek of er voldoende frisse lucht is.
- B. De CO₂-waarde blijft in alle lokalen tijdens gebruik lager dan 1000 ppm, waarbij maximaal 3x per dag de waarde boven de 1000 ppm komt.
- C. De temperatuur in school is aangenaam.

Schoolomgeving

- A. De school draagt zorg voor een gezonde schoolomgeving rond Milieu en natuur
- B. De inrichting van het schoolplein nodigt leerlingen uit om bezig te zijn met de natuur.
- C. De school is milieubewust en draagt zorg voor energiebesparing.
- D. Afval wordt gescheiden.
- E. De mechanische ventilatie (indien aanwezig in het gebouw) wordt onderhouden en voldoet aan de normen. Een gebouw met natuurlijke ventilatie voldoet ook indien wordt aangetoond (metingen) dat de ramen en roosters altijd geopend zijn onder leestijd.
- F. De [richtlijn van het LCHV](#) ten aanzien van schoonmaken wordt gehanteerd.
- G. De school betreft leerlingen, ouders en medewerkers bij activiteiten rondom Milieu en natuur.
- H. Medewerkers geven het goede voorbeeld rond Milieu en natuur.

Beleid

- A. Milieu en natuur maakt onderdeel uit van het schoolbeleid.
- B. Leerlingen, medewerkers en ouders zijn betrokken bij de doelstellingen rondom Milieu en natuur.
- C. De school heeft schoolregels die bijdragen aan gezondheid en gezond gedrag rondom Milieu en natuur.
- D. De school informeert leerlingen, medewerkers en ouders over het beleid en de schoolregels rondom Milieu en natuur.
- E. Het beleid en de schoolregels worden geëvalueerd.
- F. De school heeft de coördinatie van Milieu en natuur belegd.

Vragenlijst themacertificaat Milieu en natuur

Primair onderwijs

Algemeen

1. Wat is uw functie?
Antwoord: ...
2. Bent u ook de contactpersoon voor het vignet Gezonde School?
 - o Ja
 - o Nee, dat is ... (geef naam, functie en mailadres)
3. Hoeveel leerlingen heeft de locatie waarvoor u het vignet Gezonde School aanvraagt?
... leerlingen
4. Voor advies en ondersteuning over de Gezonde School kunt u terecht bij de Gezonde School-adviseur van uw regionale GGD. Klik [hier](#) voor een overzicht.
Hieronder kun u aangeven of u hier gebruik van heeft gemaakt. Mogelijk neemt de beoordelaar contact op met de betreffende persoon bij eventuele vragen of onduidelijkheden rondom de aanvraag.
i: Denk hierbij bijvoorbeeld aan een Gezonde School-adviseur van de GGD.
 - o Ja, ik ben geholpen door: ... (geef naam van adviseur en organisatie)
 - o Nee, ik heb de vragenlijst zonder hulp ingevuld

Educatie

5. Welk lesmateriaal of welke activiteiten voert de school uit om bewustwording te vergroten bij leerlingen voor het onderwerp Binnenmilieu? (Meerdere antwoorden mogelijk; u dient minimaal één lespakket/activiteit uit te voeren voor dit thema)
i: Denk hierbij aan: binnenluchtkwaliteit, stof, geur, geluid en temperatuur.
 - o Energieke Scholen programma ([team 1 en 2](#))
 - o BREAAAM-NL Junior
 - o Voorlichtingsfilm '[Een frisse school begint in de klas](#)'
 - o Jaarlijkse projectweek gericht op het thema frisse klas
 - o Anders, namelijk: ... (toelichting verplicht)
 - o Geen (toelichting optioneel)

6. Welk lesmateriaal of welke activiteiten voert de school uit om bewustwording te vergroten bij leerlingen voor het onderwerp Natuur?

Meerdere antwoorden mogelijk; u dient minimaal twee lespakketten/activiteiten uit te voeren voor dit thema.

- Eco-Schools
- BREAAAM-NL Junior
- Meedoen met de Nationale Boomfeestdag
- Meedoen met de Landelijke Opschoondag
- De leerlingen gaan op excursie met als thema natuur (bijvoorbeeld door deelname aan natuursprong, de ModderDag, bezoek aan de boerderij/klasseboeren of natuurwandeling)
- Samenwerking met regionaal Milieu Educatie Centrum, natuurmuseum, Staatsbosbeheer of Natuurmonumenten
- Meedoen aan de [Buitenlesdag](#)
- Anders, namelijk: ... (toelichting verplicht)
- Geen (toelichting optioneel)

7. Welk lesmateriaal of welke activiteiten voert de school uit om bewustwording te vergroten bij leerlingen voor het onderwerp Milieubewustzijn?

Meerdere antwoorden mogelijk; u dient minimaal twee lespakketten/activiteiten uit te voeren voor dit thema.

- Eco-Schools
- BREAAAM Junior
- Energieke Scholen programma ([team 3 t/m 6](#))
- Warme Truien-dag ([Greenchoice](#))
- Earth Day (22 april 2019)
- Dag van de Duurzaamheid
- Anders, namelijk: ... (toelichting verplicht)
- Geen (toelichting optioneel)

8. Biedt de school docenten bij- of nascholing voor de onderwerpen Binnenmilieu, Natuur en Milieubewustzijn?

Meerdere antwoorden mogelijk; u dient minimaal één van de onderstaande activiteiten uit te voeren.

- Energieke Scholen programma ([leermodule leerkrachten](#))
- Voorlichtingsfilm: '[Een frisse school begint in de klas](#)'
- Anders, namelijk: ... (toelichting verplicht)
- Er wordt geen bij- of nascholing aangeboden (ga door bij vraag 10)

9. Hoeveel procent van de leerkrachten heeft deze educatie gevolgd?

- Minder dan 25%
- Tussen 25 en 50%
- Tussen 51 en 75%
- Tussen 76 en 100%

10. Wat doet uw school nog meer aan educatie rondom Milieu en natuur?

i: Denk hierbij ook aan vakoverstijgende activiteiten.

Antwoord: ... (open tekstveld)

Signaleren

11. Is de binnenmilieuscan uitgevoerd en welke verbeterpunten zijn aangepakt?

- Ja, geen verbeterpunten
- Ja, de verbeterpunten waren:... (toelichting verplicht)
- Nee, er is geen binnenmilieuscan gedaan (toelichting optioneel)

12. Wordt er minstens 1x per jaar (winterperiode) in alle gebruikte lokalen gedurende een schoolweek gemeten en geregistreerd of er voldoende frisse lucht (ventilatie) is?

i: De CO₂-concentratie is een indicator voor de ventilatie in een lokaal waar mensen zich bevinden (mensen ademen zelf CO₂ uit). Het CO₂-niveau in een leslokaal wordt gemeten met een CO₂-meter en wordt weergegeven in parts per million (ppm). De ventilatie in een leslokaal is goed als de CO₂-concentratie het grootste deel van de tijd onder de 1000 ppm ligt. Wanneer de CO₂-concentratie gedurende langere tijd hoger dan 1000 ppm is, is de ventilatie in het lokaal onvoldoende en dienen er maatregelen genomen te worden. Zeker in lokalen waar dit vaak voorkomt.

Indien u zelf geen CO₂-meter heeft dan kunt u deze mogelijk lenen van de GGD. Graag op elk heel uur de CO₂ waarde en temperatuur noteren. Zie bijgevoegd voorbeeld document.

- Ja (ga verder bij vraag 13)
- Nee (ga verder bij vraag 14)

13. Blijft de CO₂-waarde in alle lokalen tijdens gebruik lager dan 1000 ppm waarbij maximaal 3x per dag de waarde boven de 1000 ppm komt?

- Ja (upload document en geef paginanummer)
- Nee (toelichting verplicht)

14. Is de temperatuur in de school altijd aangenaam (zomer en winter)?

- Ja, in het stookseizoen is de binnentemperatuur 18 tot 22 °C en bij warm weer wordt het in de zon nooit warmer dan 25 °C.

- Nee (*toelichting verplicht*)

15. Zijn er ook ruimten waar les wordt gegeven die niet "officieel" een leslokaal zijn?

i: Denk hierbij bijvoorbeeld aan noodlokalen en gangen.

- Nee (*ga verder naar vraag 17*)
- Ja, omschrijf de ruimte.....(*toelichting verplicht*)

16. Is het in deze ruimte aangenaam verblijven?

- Ja
- Nee (*toelichting verplicht*)

Schoolomgeving

17. Heeft de school een mechanisch ventilatiesysteem?

- Ja, er is een onderhoudscontract voor het mechanisch ventilatiesysteem aanwezig. (*upload contract en geef paginanummer*)
- Ja, maar er is geen onderhoudscontact
- Nee, alleen ramen en roosters

18. Bent u tevreden over de schoonmaak in het gebouw?

- Ja, schoonmaakbedrijf komt zijn afspraken na
- Ja, maar wij maken ook zelf schoon samen met de docenten/leerlingen/ouders
- Nee (*toelichting verplicht*)

19. Wordt het afval gescheiden?

i: Denk hierbij aan papier, plastic, groen en rest

- Ja
- Nee (*toelichting verplicht*)

20. Heeft u maatregelen moeten treffen aan het gebouw om geluidsoverlast tegen te gaan?

- Ja (*toelichting verplicht*)
- Nee (*toelichting optioneel*)

21. Zijn er voldoende schaduwplekken op het schoolplein?

- Ja
- Nee (*toelichting verplicht*)

22. Op welke manier nodigt de inrichting van het schoolplein leerlingen uit om bezig te zijn met het onderwerp natuur?

Meerdere antwoorden mogelijk; u dient minimaal aan twee van onderstaande antwoorden te voldoen.

- Het groene schoolplein wordt deels ingezet als buitenlokaal
- Het schoolplein bevat groene elementen, zoals planten, bomen, moestuin, grasveld, boomstammen, water en zand
- Leerlingen hebben meegedacht bij de inrichting van het groene schoolplein
- Leerlingen hebben een rol in het onderhoud van het groene schoolplein
- Er zijn schooltuinen aanwezig
- Anders, namelijk: ... (toelichting verplicht)

23. Op welke manier heeft de school, naast lessen en activiteiten, aandacht voor het onderwerp Milieu en natuur?

Meerdere antwoorden mogelijk, de school dient aan minimaal vier van de onderstaande antwoorden te voldoen.

- School stimuleert kinderen/ouders om met de fiets of lopend naar school te komen
- Er is een kiss & ride plek op enige afstand van de school om kinderen af te zetten met de auto
- School neemt maatregelen om afval te beperken (bijvoorbeeld door gebruik van zelf meegebrachte drinkbekers)
- School is inzamelpunt voor afval (bijvoorbeeld spaarlampen) en hergebruik van spullen
- School let op reductie van watergebruik (hergebruik van regenwater, gebruik van waterbesparende dopjes op kranen etc.)
- Anders, namelijk: ... (toelichting verplicht)

24. Welke maatregelen, naast lessen en activiteiten, treft de school voor energiebesparing?

Meerdere antwoorden mogelijk, de school dient aan minimaal twee van de onderstaande antwoorden te voldoen.

- Er zijn zonnecollectoren op het gebouw
- (Aard)warmtepomp
- Zonneboiler
- Er zijn bewegingssensoren voor de verlichting in de lokalen
- Verwarming wordt geregeld via een klokthermostaat
- Mechanisch ventilatiesysteem is ingeregeld op tijden
- Anders, namelijk: ... (toelichting verplicht)

25. Op welke manier worden ouders geïnformeerd over en/of betrokken bij maatregelen in de schoolomgeving rondom het thema Milieu en natuur?

Meerdere antwoorden mogelijk; u dient minimaal aan één van onderstaande antwoorden te voldoen.

- Schoolwebsite
- Nieuwsbrief
- Anders, namelijk: ... *(toelichting verplicht)*

26. Heeft u nog aanvullingen?

Antwoord: ...

Beleid

27. Maakt Milieu en natuur onderdeel uit van het schoolbeleid?

i: Zowel het binnen- als het buitenmilieu. Denk hierbij aan de kernwaarden, doelen, pedagogische opdracht.

- Ja *(upload document en geef paginanummer)*
- Nee *(toelichting verplicht)*

28. Worden leerlingen actief betrokken bij de doelstellingen rond Milieu en natuur?

- Ja, namelijk... *(toelichting verplicht)*
- Nee *(toelichting optioneel)*

29. Worden medewerkers actief betrokken bij de doelstellingen rond Milieu en natuur?

- Ja, namelijk...*(toelichting verplicht)*
- Nee *(toelichting optioneel)*

30. Worden ouders actief betrokken bij de doelstellingen rond Milieu en natuur?

- Ja, namelijk... *(schoolwebsite/nieuwsbrief/anders)*
- Nee *(toelichting optioneel)*

31. Zijn er schoolregels rondom Milieu en natuur die bedragen aan een gezonde en/of gezondheidsbevorderende schoolomgeving?

- Ja *(upload document en geef paginanummer)*
- Nee *(verder bij vraag 33)*

32. Worden deze schoolregels geëvalueerd?

- Ja, 1x per jaar
- Ja, 1x per twee jaar
- Ja, 1x per vier jaar

- Nee

33. Heeft de school een hitteprotocol?

- Ja (*upload document en geef paginanummer*)(*bijlage verplicht*)
- Nee (*toelichting verplicht*)

34. Is er asbest in uw schoolgebouw aanwezig?

- Nee
- Ja, asbest dat actueel risico oplevert, dus sanering wordt gepland
- Ja, asbest aanwezig zonder actueel risico, maar geen asbestbeheersplan opgesteld
- Ja, asbest aanwezig zonder actueel risico, maar wel asbestbeheersplan opgesteld (*upload document en geef paginanummer*)

35. Heeft de school de coördinatie rond het thema Milieu en natuur bij iemand belegd?

- Ja, namelijk... (*geef naam en functie*)
- Nee, ... (*toelichting verplicht*)

36. Waar bent u trots op als het gaat om het thema Milieu en natuur binnen uw school?

Antwoord: ...

Commitment

37. De (adjunct) directeur en de Medezeggenschapsraad committeren zich aan de aanvraag voor het vignet Gezonde School voor het thema Milieu en natuur. Deze vragenlijst is naar waarheid ingevuld.

- Ja
- Nee